

The Millie Arbesfeld  
**Midreshet Yom Rishon**

Sunday Morning Learning Program for Women

[WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG](http://WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG)

*Bewitched,  
Befuddled and  
Bemused: The  
Downfall of the  
House of Shaul*



Mrs. Deena Rabinovich  
כח' כסלו תשע"א • December 5, 2010

**1. דברים פרק יז**

יד פי-תב' א אל-הָאָרְצָה, אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ, וַיִּרְשָׁתָהּ, וַיִּשְׁבַּתָּהּ בְּיָדְךָ; וְאָמַרְתָּ, אֲשִׁימָה עֲלַי מִלֶּךְ, כְּכֹל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר סָבִיב תִּי. וְשׁוֹם תִּשָּׂא עֲלֶיךָ מִלֶּךְ, אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: מִקִּרְבֵּי אֲחֵיךָ, תִּשָּׂא עֲלֶיךָ מִלֶּךְ--לֹא תֹכֵל לִתֵּן עֲלֶיךָ אִישׁ נְכָרִי, אֲשֶׁר לֹא-אֶחָיֶךָ הוּא. וְזָרְקָה לְאִי-יִרְבֶּה-לוֹ סוּסִים, וְלֹא-יִרְבֶּה-לוֹ נָשִׁים, וְלֹא יִסּוּר לְכַבּוֹ; וְכֶסֶף וְזָהָב, לֹא יִרְבֶּה-לוֹ מֵאֹד. יֵחַ וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ, עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ--נִכְתָּב לוֹ אֶת-מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת, עַל-סֵפֶר, מִלִּפְנֵי, הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּים. יִט וְהָיְתָה עִמּוֹ, וְקָרָא בּוֹ כָּל-יְמֵי חַיָּו--לְמַעַן יִלְמַד, לִירְאֵה אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ, לְשִׂמְרָתָהּ אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה, לְעֲשׂוֹתָם. כ לְבַלְתִּי רוּם-לְכַבּוֹ מֵאֲחָיו, וּלְבַלְתִּי סוּר מִן-הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאל--לְמַעַן יִצְרִיךָ יָמִים עַל-מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבְנָיו, בְּקִרְבֵּי יִשְׂרָאֵל.

**2. שופטים פרק יח**

א בְּיָמֵים הָהֵם, אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל; וּבְיָמֵים הָהֵם, שָׁבַט הַדְּנִי מִבְּקָשׁ-לוֹ נִחְלָה לְשָׁבַת--כִּי לֹא-נִפְלָה לוֹ עַד-הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ-שָׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, בְּנִחְלָה ... יג וַיַּעֲבְרוּ מִשָּׁם, הַר-אֶפְרַיִם; וַיָּבֹאוּ, עַד-בֵּית מִיכָה. יד וַיַּעֲבֹדוּ חֲמִשָּׁת הָאֲנָשִׁים, הַה לְכִים לְרַגֵּל אֶת-הָאָרֶץ לַיִשׁ, וַיִּאֲמְרוּ אֶל-אֲחֵיהֶם, הִנְדַעְתֶּם כִּי לֹא בְּבַתִּים הָאֵלֶּה אֶפּוֹד וְתַרְפִּים וּפְסָל וּמַסְכָּה; וְעַתָּה, דַּעוּ מֵה-תַעֲשׂוּ. טו וַיִּסּוּרוּ שָׁמָּה, וַיָּבֹאוּ אֶל-בֵּית-הַנָּעַר הַלְוִי בֵּית מִיכָה; וַיִּשְׂאָלוּ-לוֹ, לְשָׁלוֹם.

**3. שמואל א פרק ד**

א וַיְהִי דָבָר-שְׂמוּאֵל, לְכָל-יִשְׂרָאֵל; וַיִּצֵא יִשְׂרָאֵל לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים לַמִּלְחָמָה, וַיַּחֲנוּ עַל-הָאָבֶן הַעֲזָרָה, וּפְלִשְׁתִּים, חָנוּ בְּאֶפְקֵי. ב וַיַּעֲרֹכוּ פְּלִשְׁתִּים לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל, וַתִּשָּׂא הַמִּלְחָמָה, וַיִּנְגַף יִשְׂרָאֵל, לְפָנֵי פְּלִשְׁתִּים; וַיִּכּוּ בַמַּעֲרָכָה בַשָּׂדֶה, כְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ. ג וַיָּבֹאוּ הָעָם, אֶל-הַמַּחֲנֶה, וַיִּאֲמְרוּ זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל, לְמָה נִגַּפְנוּ הַיּוֹם לְפָנֵי פְּלִשְׁתִּים; נִקְחָה אֲלֵינוּ מִשְׁלָחַן, אֶת-אֲרוֹן בְּרִית ה', וַיָּבֹאוּ בְּקִרְבָּנוּ, וַיִּשְׁעֲנוּ מִכַּף אֲבִינוּ. ד וַיִּשְׁלַח הָעָם, שְׁלֹחַ, וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' צְבָקוֹת, יָשֵׁב הַכְּרֵבִים; וְשֵׁם שְׁנֵי בָנֵי-עֲלִי, עִם-אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים--חֲפַנִּי, וּפִינְחָס. ה וַיְהִי, כְּבֹאוֹ אֲרוֹן בְּרִית ה' אֶל-הַמַּחֲנֶה, וַיַּרְעוּ כָל-יִשְׂרָאֵל, תְּרוּעָה גְדוֹלָה; וַתְּהִי, הַהָרִץ, וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים, אֶת-קוֹל הַתְּרוּעָה, וַיִּאֲמְרוּ, מָה קוֹל הַתְּרוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּמַחֲנֶה הָעִבְרִים; וַיָּדְעוּ--כִּי אֲרוֹן ה', בָּא אֶל-הַמַּחֲנֶה. ז וַיִּרְאוּ, הַפְּלִשְׁתִּים--כִּי אָמְרוּ, בָּא אֱלֹהִים אֶל-הַמַּחֲנֶה; וַיִּאֲמְרוּ אוֹי לָנוּ, כִּי לֹא הִיְתָה כֹּז אֶתְמוֹל שֶׁלְשָׁמַיִם. ח אוֹי לָנוּ--מִי יִצִּילֵנוּ, מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאֵלֶּה: אֵלֶּה הֵם הָאֱלֹהִים, הַמְכִּים אֶת-מִצְרַיִם כְּכֹל-מִפְּנֵי--בְּמִדְבַר. ט הַתְּחַזְקוּ וְהָיוּ לְאֲנָשִׁים, פְּלִשְׁתִּים--פֶּן תַּעֲבֹדוּ לַעֲבָרִים, כְּאֲשֶׁר עָבַדוּ לָכֵם; וְהָיִיתֶם לְאֲנָשִׁים, וְנִלְחַמְתֶּם. י וַיִּלְחַמוּ פְּלִשְׁתִּים, וַיִּנְגַף יִשְׂרָאֵל וַיַּסּוּ אִישׁ לֹא הִלְוִי, וַתְּהִי הַמַּכָּה, גְּדוֹלָה מֵאֹד; וַיִּפֹּל, מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁלֹשִׁים אָלֶף, רִגְלֵי.

**4. שמואל א פרק ז**

א וַיְהִי, מִיּוֹם שָׁבַת הָאֲרוֹן בְּקִרְיַת יַעֲרִים, וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים, וַיְהִיו עֹשְׂרִים שָׁנָה; וַיִּנְהַגוּ כָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵי ה'. ב וַיִּאֲמַר שְׂמוּאֵל, אֶל-כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, אִם-בְּכֹל-לְבַבְכֶם אַתֶּם שֹׂבִים אֵל-ה', הִסִּירוּ אֶת-אֱלֹהֵי הַנֶּבֶךְ מִתּוֹכְכֶם וְהַעֲשִׂיתֶם רוֹת, וְהִכִּינוּ לְבַבְכֶם אֶל-ה' וְעָבַדְתֶּם לְבָדוּ, וַיִּצַל אֶתְכֶם מִיַּד פְּלִשְׁתִּים. ד וַיִּסִּירוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶת-הַבְּעֻלִים וְאֶת-הַעֲשֻׁתֹת; וַיַּעֲבֹדוּ אֶת-ה', לְבָדוּ.

**5. שמואל א פרק יד**

א וַיִּאֲמַר יְהוֹנָתָן אֶל-הַנָּעַר נִשָּׂא כְלִיו, לְכָה וְנַעֲבְרָה אֶל-מִצַּב הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה--אוֹלֵי יַעֲשֶׂה ה', לָנוּ: כִּי אִין לֵה' מַעֲצוֹר, לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אֹן בַּמַּעֲצָה. ז וַיִּאֲמַר לוֹ נִשָּׂא כְלִיו, עֲשֵׂה כָל-אֲשֶׁר בְּלִבְכֶךָ; וְנָטָה לְךָ, הַנְּגִי עִמָּךְ כְּלִבְכֶךָ. ח וַיִּאֲמַר, יְהוֹנָתָן, הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֹבְרִים, אֶל-הָאֲנָשִׁים; וְנִגְלִינוּ, אֲלֵיהֶם. ט אִם-כִּי יִאֲמְרוּ, אֲלֵינוּ, דַּמּוּ, עַד-הַגִּיעֵנוּ אֲלֵיכֶם--וְנַעֲמְדֵנוּ תַחַתְּנוּ, וְלֹא נַעֲלֶה אֲלֵיהֶם. י וְאִם-כִּי יִאֲמְרוּ עָלֵינוּ, וְעָלֵינוּ--כִּי-נִתְּנָם ה', בְּיָדֵנוּ: וְנֵה-לָנוּ, הָאוֹת. יא וַיִּגְדְּלוּ שְׁנֵיהֶם, אֶל-מִצַּב פְּלִשְׁתִּים; וַיִּאֲמְרוּ פְּלִשְׁתִּים--הִנֵּה עֹבְרִים יִצְאִים, מִן-הַחַרְיִים אֲשֶׁר הַתְּחַבְּאוּ-שָׁם. יב וַיַּעֲבֹדוּ אֲנָשֵׁי הַמִּצְבָּה אֶת-יְהוֹנָתָן וְאֶת-נִשָּׂא כְלִיו, וַיִּאֲמְרוּ עָלֵינוּ, וְנִוְדִיעָה אֶתְכֶם, דְּבָרֵי; וַיִּאֲמַר יְהוֹנָתָן אֶל-נִשָּׂא כְלִיו, עֲלֶה אַחֲרַי--כִּי-נִתְּנָם ה', בְּיַד יִשְׂרָאֵל.

כה וְכָל-הָאָרֶץ, בָּאוּ בְיַעֲרֵי, וַיְהִי דְבַשׁ, עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה. כו וַיָּבֹאוּ הָעָם אֶל-הַיַּעֲרֵי, וַהֲנִי הִלֵּךְ דְּבַשׁ; וְאִין-מִשִּׁיג יָדוֹ אֶל-פִּיו, כִּי-יִרְאֵה הָעָם אֶת-הַשְּׂבָעָה. כז וַיְהִי יְהוֹנָתָן לֹא-שָׁמַע, בְּהַשְּׂבִיעַ אֲבָיו אֶת-הָעָם, וַיִּשְׁלַח אֶת-קַצֵּה הַמַּטָּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ, וַיִּטֹּב לֹא אוֹתָהּ בְּיַעֲרֵת הַדְּבַשׁ; וַיִּשְׁבַּח יָדוֹ אֶל-פִּיו, וַתִּרְאֶנָּה (וַתֵּא רְנָה) עֵינָיו. כח וַיַּעַן אִישׁ מִהָעָם וַיִּאֲמַר, הַשְּׂבָע הַשְּׂבִיעַ אֲבִיךָ אֶת-הָעָם לֵאמֹר, אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יֹאכַל לֶחֶם, הַיּוֹם; וַיַּעַן, הָעָם. כט וַיִּאֲמַר, יְהוֹנָתָן, עֲכָר אֲבִי, אֶת-הָאָרֶץ: רֵאוּ-נָא, כִּי-אִין עֵינַי--כִּי טַעַמְתִּי, מַעַט דְּבַשׁ הִנֵּה. ל אִף, כִּי לֹא אֲכַל אֶת-כָּל הַיּוֹם הָעָם, מִשְׁלַל אֲבִי, אֲשֶׁר מִצָּא: כִּי עַתָּה לֹא-רָבַתָּה מְכָה, בְּפְלִשְׁתִּים. לא וַיִּכּוּ בַיּוֹם הַהוּא, בְּפְלִשְׁתִּים, מִמִּכְמָשׁ, אֶל-נָה; וַיַּעַן הָעָם, מֵאֹד. לב וַיַּעַן (וַיַּעַן) הָעָם אֶל-שָׁלֹל (הַשָּׁלֹל), וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי בָקָר וַיִּשְׁחָטוּ-אֶרְצָה; וַיֹּאכַל הָעָם, עַל-הַדָּם. לג וַיִּגִּידוּ לְשָׂאוֹל לֵאמֹר, הִנֵּה הָעָם חֹטְאִים לָהּ; לֹאכֹל עַל-הַדָּם; וַיִּאֲמַר בְּגִדְתֶם, ג לֹא-לִי אֲלֵי הַיּוֹם אָבֹן גְּדוֹלָה. לד וַיִּאֲמַר שָׂאוֹל פְּצוּ בָעָם וְאָמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ שִׁהִי, וּשְׁחַטְתֶּם בָּזָה וְאָכַלְתֶּם, וְלֹא-תִחַטְּאוּ לָהּ; לֹאכֹל אֶל-הוּא.

**6. שמואל א פרק יט**

א וַיִּשְׁלַח שָׂאוֹל מַלְאָכִים אֶל-בֵּית דָּוִד, לְשִׁמְרוֹ, וְלִהְיוֹתָם, בְּבִקְרָה; וַתִּגַּד לְדָוִד, מִיכָל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר, אִם-אֵינְךָ מַמְלֵט אֶת-נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה, מִחַר אוֹתָהּ מוּמָת. יב וַתִּרְדֵּם מִיכָל אֶת-דָּוִד, בְּעַד הַחֲלוֹן; וַיִּלְךָ וַיִּבְרַח, וַיִּמְלֵט. יג וַתִּשְׁחַח מִיכָל אֶת-הַתְּרָפִים, וַתִּשָּׂא אֶת-הַמַּטָּה, וְאֶת כַּבִּיר הָעֵזִים,

שְׁמָה מְרָאשׁ תִּיּוֹ; וְתָכַס, בְּפָגַד. יָד וַיִּשְׁלַח שְׂאוֹל מִלְּאָכִים, לְקַחַת אֶת-דָּוִד; וְתֵּן אֹמֶר, חֹלֶה הוּא. טו וַיִּשְׁלַח שְׂאוֹל אֶת-הַמְּלָאכִים, לְרְאוֹת אֶת-דָּוִד לְאֹמֶר: הֲעָלוּ אֹתוֹ בַּמָּטָה אֵלַי, לְהִמָּתוֹ. טז וַיָּבֹאוּ, הַמְּלָאכִים, וְהִנֵּה הַתְּרָפִים, אֶל-הַמָּטָה; וַיִּכְבְּרוּ הָעַזִּים, מְרָאשׁ תִּיּוֹ.

### 7. שמואל א פרק כה

ג וַיִּשְׁמוּאֵל מֵת--וַיִּסְפְּדוּ-לוֹ כָּל-יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְבְּרוּהוּ בְרָמָה וּבְעִירוֹ; וַשְׂאוֹל, הִסִּיר הָאֲבוֹת וְאֶת-הַיָּדַע נְיָם--מִהָאָרֶץ. ד וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים, וַיָּבֹאוּ וַיִּחַנּוּ בְּשׁוֹנָם; וַיִּקְבְּצוּ שְׂאוֹל אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל, וַיִּחַנּוּ בְּגֵלְבָע. ה וַיִּקְרָא שְׂאוֹל, אֶת-מַחְנֵה פְּלִשְׁתִּים; וַיִּקְרָא, וַיִּחַרְד לְבֹו מֵאֵד. ו וַיִּשְׁאֵל שְׂאוֹל בַּה', וְלֹא עָנָהוּ ה'--גַּם בַּחַל מוֹת גַּם בְּאוֹרִים, גַּם בְּנִיּוֹם. ז וַיִּקְרָא שְׂאוֹל לְעֶבְדָּיו, בְּקִשׁוֹ-לֵי אִשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב, וְאֵלֶּכָה אֵלֶיהָ, וְאֶדְרָשָׁה-בָּהּ; וַיִּקְרָאוּ עֲבָדָיו אֵלָיו, הִנֵּה אִשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב בְּעֵין דֹּר. ח וַיִּתְחַפֵּשׂ שְׂאוֹל, וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים, וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים עִמּוֹ, וַיָּבֹאוּ אֶל-הָאִשָּׁה לְיָלֶה; וַיִּקְרָא, קְסוּמִי- (קְסוּמִי-) נָא לִי בָאוֹב, וְהַעֲלֵי לִי, אֶת אֲשֶׁר-אֶמַר אֵלֶיךָ. ט וְתֵן אֹמֶר הָאִשָּׁה אֵלָיו, הִנֵּה אִתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה שְׂאוֹל, אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת-הָאֲבוֹת וְאֶת-הַיָּדַע נְיָ, מִן-הָאָרֶץ; וְלָמָּה אִתָּה מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי, לְהַמִּיתַנִּי. י וַיִּשָּׁבַע לָהּ שְׂאוֹל, בַּה' לֹא אֶמַר: חֵי-ה', אִם-יִקְרָךְ עוֹן בְּדַבָּר הַזֶּה. יא וְתֵן אֹמֶר, הָאִשָּׁה, אֶת-מִי, אֶעֱלֶה-לָךְ; וַיִּקְרָא, אֶת-שְׁמוֹאֵל הַעֲלִי-לִי. יב וַתִּקְרָא הָאִשָּׁה אֶת-שְׁמוֹאֵל, וַתִּזְעַק בְּקוֹל גְּדוֹל; וְתֵן אֹמֶר הָאִשָּׁה אֶל-שְׂאוֹל לֵאמֹר לָמָּה רְמִיתַנִּי, וְאִתָּה שְׂאוֹל. יג וַיִּקְרָא לָהּ הַמֶּלֶךְ אֶל-תִּירְאִי, כִּי מָה רָאִית; וְתֵן אֹמֶר הָאִשָּׁה אֶל-שְׂאוֹל, אֵלֶיךָ עַל הַיָּדַע נְיָ, מִן-הָאָרֶץ. יד וַיִּקְרָא לָהּ, מֵה-תְּאָרוֹ, וְתֵן אֹמֶר אִישׁ זָקֵן עָלֶיךָ, וְהוּא עָטָה מְעִיל; וַיָּדַע שְׂאוֹל כִּי-שְׁמוֹאֵל הוּא, וַיִּקְרָא אֶתְּצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה.

### 8. רש"י ויקרא פרק יט פסוק כו

לא תאכלו על הדם: להרבה פנים נדרש בסנהדרין סג א אזהרה שלא יאכל מבשר קדשים לפני זריקת דמים, ואזהרה לאוכל מבהמת חולין טרם שתצא נפשה, ועוד הרבה:

### 9. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף סג עמוד א

[ויקרא י"ט] לא תאכלו על הדם. דבר אחר: לא תאכלו על הדם - לא תאכלו בשר ועדין דם במזרק. רבי דוסא אומר: מניין שאין מברין על הרוגי בית דין - תלמוד לומר לא תאכלו על הדם. רבי עקיבא אומר: מנין לסנהדרין שהרגו את הנפש שאין טועמין כלום כל אותו היום - תלמוד לומר לא תאכלו על הדם. ר' יוחנן אומר אזהרה לבן סורר ומורה מנין - תלמוד לומר לא תאכלו על הדם.

### 10. רמב"ן ויקרא פרק יט פסוק כו

לא תאכלו על הדם - להרבה פנים נדרש בסנהדרין סג א, לשון רש"י. והעולה משם לפי הסוגיא, שהם כולם מן התורה, שכלל הכתוב כל אכילת הדם בלאו אחד. ואם כן, מה שאמר הכתוב בשאול ש"א יד לג הנה העם חוטאים לה' לאכול על הדם, שהיו חוטאים באחד מן השמות הנכללים בלאו הזה, כי היו אוכלים מן הבהמה קודם שתצא נפשה. זהו מה שאמר שם פסוק לב ויעט העם אל השלל, שהוא כעיש הדורס ואוכל, ויקחו צאן ובקר וגו' וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם, מרוב השלל בבהמות כשהיו שופכים דם ארצה היו תולשים אבריהם ואוכלין קודם שימותו: ועל דרך הפשט, הוא מין ממיני הכשוף או הקסמים כי הוא דבר למד מענינו, והיו שופכים הדם ומאספים אותו בגומא והשדים מתקבצים שם כפי דעתם ואוכלין על שולחנם להגיד להם העתידות. וכאשר היו ישראל עם שאול במחנה ההוא היו מתפחדים מאד מן הפלשתים, ולא היה שאול עושה דבר בלתי שאלת אורים ותומים כמו שנאמר שם פסוק לונקרה הלום אל האלהים, והעם היו שואלים בשדים או בכשפים לדעת דרכם ומעשיהם ואוכלים על הדם לעשות המעשה ההוא. ולכך אמר הכתוב ויגידו לשאול לאמר הנה העם חוטאים לה' לאכול על הדם ויאמר בגדתם, לומר הנה השם עשה לכם תשועה גדולה היום ואתם שואלים ללא אלהים, בגידה היא זו. ועוד אפרש איסור מעונן ומנחש דברים יח י:

### 11. רש"י שמואל א פרק יד פסוק לב

צאן ובקר ובני בקר: אומר אני זה אותו ואת בנו לא תשחטו ולכך קראם חוטאים ורבותינו אמרו בשחיט' קדשים שהיו מקדישים אותם שלמים ואוכלים לפני זריקת דם הוא שאמר ויאכל העם על הדם אוכלים קדשים ועדין דם במזרק:

### 12. רלב"ג שמואל א פרק יד פסוק לב

וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם: ר"ל אצל הדם כי כל א' היה שוחט במקום שהיה בו מהמקנה ואחר היו אוכלים שם וכבר דקדקה התורה שלא יאכלו אצל הדם במה שאמרה לא תאכלו על הדם כדי שלא יסתכחו באמונת הנפסדות שהיו אז למי שעושים זה כמו שזכרנו בבאורנו לדברי התורה ולזה סבב סביב שיגולו לו אבן גדולה וישחטו שם כלם ואחר ישובו למקומם לאכל ובוזה ישמרו מלאכל אצל הדם:

### 13. תלמוד בבלי מסכת חולין דף צה עמוד ב

והאמר רב: כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם וכיונתן בן שאול אינו נחש!

### 14. ספרנו על ספר בראשית פרק כד פסוק יד

והיה הנערה אשר אומר אליה. התפלל שיהיה כך לא שסמך על נחש וכן היה ביהונתן בן שאול ומה שאמרו ז"ל כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם ויהונתן בן שאול אינו נחש [חולין צה ב.] הכונה היא שיאמר המנחש כדבריהם אבל יאמר זה שלא בדרך תפלה אלא דרך נחש שאם יקרה כן יעשה כך וכך:

**15. רד"ק על ספר שמואל א' פרק יד פסוק ט**

דמו עד הגיענו - המתינו וז"ש יהונתן לאות ולסימן אמר כמ"ש וזה לנו האות כי אם יאמרו עלו עלינו פיהם הכשילים כי אנחנו נעלה והם ירדו וזה אינו נחש האסור ואם היה אסור לא היה הקב"ה עוזרו בהליכה ההיא.

**16. רמב"ם משנה תורה הלכות עבודת כוכבים ומזלות פרק יא הלכה ד**

אין מנחשין כעכו"ם שנאמר לא תנחשו, כיצד הוא הנחש כגון אלו שאומרים הואיל ונפלה פתי מפי או נפל מקלי מידי איני הולך למקום פלוני היום שאם אלך אין חפציי נעשים, הואיל ועבר שועל מימיני איני יוצא מפתח ביתי היום שאם אצא יפגעני אדם רמאי, וכן אלו ששומעים צפצוף העוף ואומרים יהיה כך ולא יהיה כך, טוב לעשות דבר פלוני ורע לעשות דבר פלוני, וכן אלו שאומרים שחוט תרנגול זה שקרא ערבית, שחוט תרנגולת זו שקראה כמו תרנגול, וכן המשים סימנים לעצמו אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני ואם לא יארע לי לא אעשה, כאליעזר עבד אברהם, וכן כל כיוצא בדברים האלו הכל אסור וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו לוקה.

**17. כסף משנה על משנה תורה הלכות עבודת כוכבים ומזלות פרק יא הלכה ד**

... אבל הלוקח סימנים בדבר שהסברא מכרעת שהם מורים תועלת הדבר או נזקו אין זה נחש שכל עסקי העולם כך הם שהרי האומר אם ירדו גשמים לא אצא לדרך ואם לאו אצא אין זה נחש אלא מנהגו של עולם ואליעזר ויהונתן בכיוצא בזה תלו מעשיהם שאליעזר יודע היה שלא היו מזווגין אשה ליצחק אלא הוגנת לו לפיכך לקח סימן לעצמו שאם תהא כל כך נאה במעשיה ושלימה במדותיה עד שכשיאמר לה הגמייני נא מעט מים תשיבהו ברוח נדיבה גם גמליך אשקה אותה היא שהזמינו מן השמים ליצחק. וכן יהונתן שבקש להכות במחנה פלשתים הוא ונושא כליו בלבד לקח סימן זה שאם יאמרו אליו עלו אלינו יהא נראה שהם יראים ממארב ובכיוצא בו בטח יונתן בגבורתו שהוא ונושא כליו יפגעו בהם שכן מנהגו של עולם ששנים או שלשה אבירי לב יניסו הרבה מן המופחדים ואם יאמרו דומו עד הגיענו אליכם יראה מדבריהם שאינם מתפחדים ובכיוצא בזה לא היה ראוי ליהונתן שימסור עצמו לסכנה וכל כיוצא בזה מנהגו של עולם הוא.

**18. תלמוד בבלי מסכת שבת דף סז עמוד א**

משנה. יוצאין בביצת החרגול, ובשן שועל, ובמסמר מן הצלוב משום רפואה, דברי רבי מאיר, וחכמים אוסרין אף בחול משום דרכי האמורי. גמרא... משום רפואה דברי רבי מאיר. אביי ורבא דאמרי תרווייהו: כל דבר שיש בו משום רפואה - אין בו משום דרכי האמורי. הא אין בו משום רפואה - יש בו משום דרכי האמורי? והתניא: אילן שמשיר פירותיו סוקרו (וצובע אותו) בסיקרא וטוענו באבנים. בשלמא טוענו באבנים - כי היכי דליכחוש חיליה, אלא סוקרו בסיקרא מאי רפואה קעביד? - כי היכי דליחזייה אינשי וליבעו עליה רחמי. כדתניא: [ויקרא ג'] וטמא יקרא - צריך להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים. אמר רבינא: כמאן תלינן כובסי בדיקלא, - כי האי תנא. תני תנא בפרק אמוראי קמיה דרבי חייה בר אבין, אמר ליה: כולהו אית בהו משום דרכי האמורי, לבר מהני: מי שיש לו עצם בגרונו מביא מאותו המין ומניח ליה על קדקדו, ולימא הכי: חד חד נחית בלע, בלע נחית חד חד - אין בו משום דרכי האמורי. לאדרא לימא הכי: ננעצתא כמחט, ננעלתא כתרס, שייא שייא.

**19. אברבנאל ויקרא פרק יח פסוק כג**

השאלה הו' למה סמך למצות הערלה מצות לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו ושאר המצוות שבאו בפרשה שאינן מענינה: וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל עד ענין המולך. הנראה בטעם איסור הערלה הוא מה שכתב הרב המורה בפל"ז ח"ג שצוה בה יתברך להרחיקנו מעכו"ם שהיתה מעבודתה בימים הקדמונים לעשות דברים ידועים אצלם בעת נטיעת האילנות ויחשבו שמפני זה ימהר לבא הפרי קודם זמנו וכדי להרחיקם מהדמיונות ההמה צוה יתברך שלא יאכלו את פריו שלש שנים באופן שלא יתעסק אדם לעשות הדברים המדומים ההם למהר ביאת הפרי אחרי שלא יאכל ממנו. וצוה שבשנה הרביעית קדש הלולים לה' שבמקום שהיו אוכלים אותו בבית עכו"ם עתה יאכלוהו במקום קדוש בירושלם. ולהיות טעם המצוה הזאת להרחיקם מעכו"ם היתה נהוגה בארץ ובחוצה לארץ... ואתה תדע שמצות הקרקע הן מג' מינים כפי תכליותיהם. הא' מפני הקרקע שצוה יתברך שישבות כמצות השמיטה והיובל. והב' להיותם מזון לכהנים משרתי ה' כתרומה והמעשר והבכורים. והג' הוא להרחיק עכו"ם כמו הכלאים והערלה ודומיהם. והנה שני המינים הראשונים היו תלוים בארץ כי המה חובת קרקע המקודש ההוא. ומזון הלויים והכהנים עובדי המקדש. אבל המין הג' שהוא להרחיק העכו"ם היה נהוג בארץ ובחוצה לארץ האמנם אמר בתחלת זאת המצוה וכי תבואו אל הארץ לא להיותה תלויה בה אלא לומר להם היום אתם במדבר הזה לא מקום עץ ואילן ונפשכם יבשה אין כל. ומפני זה כאשר תבואו אל הארץ אני ידעתי שתשתדלו מאד לנטוע כל עץ מאכל רוצה לומר אילנות מכל הפירות לאכול ולשמוח מהם. אבל כדי שברבות התאוה לא תעשו כמעשה ארץ כנען הזונים אחר עכו"ם לעשות מעשים למהר הפירות קודם עתם... ובעבור שאסר עליהם דרכי העבודות הנפסדות האלה אמר אחריו את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני ה'. כלומר מה לכם ללכת אחרי ההבל והכזב בדברים האלה שמרו את השבתות המורים על חדוש העולם הכללי ומזה תדעו שכל הדברים בידי ואני היוצר והבורא והמשיפיע כרצוני לא אלהי העמים ופסיליהם ולכן את מקדשי תיראו ולא תלכו לבתי עכו"ם כי אני ה' בעל הכחות כלם. וכל שאר המעשים הבל המה מעשה תעתועים.